Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 33
Datum B&W-besluit 20 april 2021

Voor de raadsvergadering van
2 juni 2021

Portefeuillehouder wethouder Floor Gordon
Afdeling Stedelijke ontwikkeling
Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
R.J. van der Laan
020 – 540 4220
r.j.van.der.laan@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Ruimte, wonen en natuur (RWN)
op 20 mei 2021

Onderwerp

Regionale Energie Strategie Noord-Holland Zuid (RES NHZ) 1.0.

Gevraagd besluit

1. De RES 1.0 van de energieregio Noord-Holland Zuid, voor zover deze betrekking heeft op het grondgebied van gemeente Amstelveen, vast te stellen en;
2. de RES 1.0 als resultaat uit het regionale proces ook namens gemeente Amstelveen wordt aangeboden aan het Nationaal Programma RES.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

De gemeente Amstelveen wil in 2040 onafhankelijk zijn van fossiele brandstoffen. De gemeente heeft hierin een duidelijke voorbeeldfunctie: de gemeentelijke organisatie en dienstverlening streeft ernaar om al in 2030 fossielonafhankelijk te zijn. Het opwekken van duurzame energie is van groot belang om deze doelstelling te realiseren.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

In het plan voor energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie (PLECK Amstelveen) is de energietransitie een belangrijke pijler. Naast het beperken van het energiegebruik is het opwekken van duurzame energie is een van de belangrijke onderdelen van de energietransitie in Amstelveen.

In het kader van PLECK en het klimaatakkoord wordt de RES NHZ ontwikkeld. In de RES wordt gekeken waar in Amstelveen en de regio mogelijkheden zijn om grootschalig duurzame energie op te wekken. Door de beperking van Schiphol is windenergie van enige omvang in Amstelveen niet toegestaan.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 3.

Aanleiding

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat 30 energieregio's in Nederland een RES opstellen. NHZ is een van de 30 energieregio's. De 30 energieregio's maken in de RES afspraken om in 2030 samen 35 terawattuur (TWh) aan grootschalige hernieuwbare elektriciteit op land opwekken. Ook wordt in de Regionale Structuur Warmte (RSW) toegewerkt naar het maken van afspraken over de inzet van regionale duurzame warmtebronnen.

De RES is het instrument op regionaal niveau dat ervoor moet zorgen dat de omgevingsvergunningen voor zon- en windprojecten uit de RES in 2025 zijn verleend, zodat in 2030 de opgave van 35 TWh is gerealiseerd.

Besluitvorming
Het college heeft in aanloop naar de RES 1.0 de volgende proces-besluiten genomen:
a. Op 21 april 2020 heeft het college besloten de concept-RES NHZ vrij te geven voor deelnemers en betrokkenen in het RES-proces, zodat zij in de periode van april tot eind september hun reactie konden geven op de voorlopige concept RES-NHZ.
b. Op 20 mei 2020 heeft de gemeente raad gesproken over de concept-RES NHZ. En de concept-RES NHZ aan de bieden aan het Nationaal Programma voor doorrekening en advies.
c. Op 15 december heeft het college de raad geïnformeerd over de reactienota RES, met daarin de voorgestelde wijzigingen voor de RES 1.0, naar aanleiding van de wensen en bedenkingen en de uitkomsten van de digitale consulatie van de samenleving

De uitkomsten van het raadsbesluit worden door het college meegenomen in de uitwerking van de uitvoeringsinstrumenten voor het omgevingsbeleid. Met het vaststellen van de "visie op zonne-energie" (raadsbesluit 23 september 2020) zijn hiervoor reeds kaders vastgesteld.

Argumenten

De RES 1.0 is een actualisatie, verdieping en concretisering van de concept-RES (april 2020). Meerdere zoekgebieden zijn geschrapt of aangepast, naar aanleiding van ontvangen reacties, wensen en bedenkingen, of nader onderzoek. Hoofdstuk 2.1 van de RES 1.0 geeft een toelichting op het bod en de zoekgebieden in Noord-Holland Zuid.

Uitkomsten proces
Het bod en de zoekgebieden van de RES zijn de uitkomst van een intensief participatieproces van de afgelopen twee jaar. Er is bottom-up verkend wat de mogelijkheden voor zonne- en windenergie op land zijn. Daarvoor is gesproken met gemeenten in de regio, provincie, waterschappen, netbeheerders, inwoners, ondernemers, energiecoöperaties, woningcorporaties, onderwijsinstellingen, agrariërs en maatschappelijke organisaties op het gebied van natuur en milieu. Uit dit intensieve bottom-up proces zijn 32 zoekgebieden voortgekomen voor de opwekking van zon- en windenergie op land.

Meer specifiek hebben deelregio's en gemeenten gewerkt aan de concretisering van de zoekgebieden voor de RES 1.0. Voor meerdere zoekgebieden zijn participatietrajecten doorlopen of gestart. Voor een aantal zoekgebieden heeft dit geleid tot aanpassingen in de RES 1.0.
Het raadsbesluit reikt voor wat betreft de kaarten alleen over het grondgebied van Amstelveen.

Amstelveen heeft twee zoekgebieden.
1. In het talud van de A9 ter hoogte van de Krijgsman. In de concept RES werd gesproken over de A9 ter hoogte van het Amsterdamse Bos. De haalbaarheid van de locatie de Krijgsman bleek in deze fase beter haalbaar. De komende jaren moet blijken of de een locatie Langs het Amsterdamse bos in de RES 2.0 meegenomen kan worden.
2. Bedrijventerrein Amstelveen Zuid.

Daarnaast wordt mede aan de hand van de visie op zonne-energie ingezet op zon op dak en op parkeerterreinen. Hiertoe heeft het college op 2 maart jongstleden de versnellingsaanpak vastgesteld.

Participatie
In het katern 'RES-proces: van startnotitie tot RES 1.0' is een uitgebreide beschrijving van het doorlopen participatieproces opgenomen.

Participatie stopt niet maar blijft doorlopen richting de RES 2.0 én op (lokaal) projectniveau. Het is aan initiatiefnemers om onder regie van de gemeente samen met belanghebbenden de zoekgebieden verder uit te werken. Lokale participatie is daarin een gezamenlijke

verantwoordelijkheid, en sluit aan op wat overheden rond participatie moeten regelen (in de geest van de Omgevingswet).

De ambitie van de RES Noord-Holland Zuid.
Tijdens het proces tot aan de RES 1.0 zijn onderzoeken gedaan, scenario's verkend, effecten onderzocht en vele bijeenkomsten georganiseerd en gesprekken gevoerd over de (on)mogelijkheden van zonne- en windenergie op land in de regio. Dit heeft geresulteerd in de 32 zoekgebieden zoals deze zijn opgenomen op de kaart van de RES 1.0.

De ambitie van de regio is om zich in te zetten voor de realisatie van 2,7 TWh zon- en windenergie in 2030. Omdat de potentie van de zoekgebieden groter is (3,2 TWh), geeft dit ruimte om in de verdere uitwerking van de plannen op zoek te gaan naar de meest optimale oplossingen, gezien vanuit draagvlak, ruimtelijke inpassing en systeemefficiëntie. Hierdoor kunnen zoekgebieden worden aangepast, afvallen of worden toegevoegd.

Geen blauwdruk maar dynamisch document.
Het RES-proces is dynamisch en de RES 1.0 geeft een tussenstand weer: het is een momentopname. In de online RES-viewer wordt de actuele stand van de zoekgebieden bijgehouden. Dit betekent dat nieuwe zoekgebieden aan de viewer kunnen worden toegevoegd volgend op de vaststelling van de RES 1.0. Naast de zoekgebieden in de RES, kunnen bottom-up nieuwe ideeën en initiatieven ontstaan om op land hernieuwbare energie op te wekken. Het is belangrijk om ook dergelijke initiatieven te onderzoeken en de mogelijkheden en onmogelijkheden te verkennen. Initiatiefnemers doen daarvoor een eerste verkenning naar de haalbaarheid (onder andere naar draagvlak, netinfrastructuur, ecologie en goede ruimtelijke inpassing). Nieuwe initiatieven worden (los van besluitvorming over de RES) voorgelegd aan raad of college. Na vaststelling worden ze meegeteld in de RES 2.0. Ook nieuwe technieken of innovaties kunnen een rol gaan spelen. Daarom wordt de RES iedere twee jaar geactualiseerd.

In de RES 1.0 wordt voor de zoekgebieden gebruikt gemaakt van de nieuwe landelijke rekenmethodiek (dec '20). In de RES 1.0 zijn minder zoekgebieden opgenomen dan in de concept-RES, toch zorgt deze nieuwe rekenmethodiek voor een hogere potentie (GWh) van de zoekgebieden in de RES 1.0, ten opzichte van de concept-RES. Door de landelijke rekenmethodiek aan te houden, zijn de RES-en in NL optelbaar en vergelijkbaar. De rekenmethodiek is theoretisch. De praktijk zal uitwijzen wat haalbaar is. Daarom wordt in de RES uitgegaan van een gedeeltelijke benutting van de potentie van zoekgebieden. De precieze haalbaarheid, wenselijkheid en invulling worden verder onderzocht. Hierdoor kunnen zoekgebieden nog worden aangepast of zelfs afvallen. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) houdt daarom rekening met een onzekerheidsmarge bij de doorrekening van de RES'en.

Naast de RES 1.0 zijn er producten en analyses gemaakt en samenwerkingen ontstaan die gaan helpen om de zoekgebieden verder uit te werken en de RES tot uitvoering te brengen:

1. Liander heeft een netimpactanalyse uitgevoerd voor de concept-RES en de RES 1.0. Deze analyses zijn waardevolle input voor de verdere concretisering van de zoekgebieden en het maken van samenwerkingsafspraken voor de uitvoering van de RES.
    1. Er is een online 'storymap' (link invoegen) ingericht waarin alle processtappen en achterliggende documenten op een heldere en voor iedereen toegankelijke manier wordt gepresenteerd.
    2. Er is een openbare online RES-viewer ingericht waarop de actuele situatie van de zoekgebieden kan worden bekeken. Dit betekent dat als een gemeente besluit om een zoekgebied toe te voegen, te wijzigen of te schrappen dat dit zichtbaar wordt in de viewer.
    3. Elk zoekgebied in de RES-viewer heeft een 'gebiedspaspoort'. Het gebiedspaspoort biedt informatie en een technische beschrijving van het zoekgebied, zoals de status van het zoekgebied, een beschrijving van de locatie(s), het (potentieel) opwekkingsvermogen, de stappen van participatie, uitgangspunten voor lokaal eigendom, de technische

mogelijkheden van de bestaande energie-infrastructuur en hoe omgegaan wordt met geldende beperkingen en beleidskaders.
4. Over sommige reacties op de concept-RES kon nog geen besluit kon worden genomen, omdat nog niet alle kennis of informatie beschikbaar was. Voor deze reacties zijn rondom specifieke onderwerpen thematafels georganiseerd, met als doel om samen met belanghebbenden, stakeholders en experts dilemma's op te lossen, kansen te benutten en inspiratie op te doen waarmee de RES verrijkt kan worden. Uit de verschillende thematafels zijn aanbevelingen en handreikingen voortgekomen (zie Katern Thematafels)
5. Er zijn samenwerkingsverbanden ontstaan tussen betrokken partijen die meedenken en meedoen, zoals de samenwerking tussen de participatiecoalitie, samenwerkingen op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt en concrete initiatieven van samenwerkende energie coöperaties. Op het gebied van innovatie is de samenwerking ontstaan met What Design Can Do (WDCD).

Hoe verder na raadsbesluit.

Besluiten over zoekgebieden worden meegenomen in de verdere uitwerking van zoekgebieden, in de kaart van de RES-viewer verwerkt en ook in het gebiedspaspoort van het betreffende zoekgebied (gebiedspaspoorten zijn in te zien in de RES-viewer).

Daarnaast wordt er voorstel gemaakt voor een regionaal uitvoeringsprogramma 2021-2024, waarvoor na de zomer input bij u wordt opgehaald. In het regionaal uitvoeringsprogramma wordt vastgelegd:
1. Regionale samenwerkingsafspraken met betrekking tot:
    a. De uitwerking van de zoekgebieden voor zon en wind.
    b. De uitwerking van de Regionale Structuur Warmte.
2. Afspraken, kaders en aanpak voor het proces naar de RES 2.0.
3. Afspraken met betrekking tot data en monitoring.
4. Afspraken over inzet en verdeling van capaciteit en uitvoeringsbudget.

Met dit voorstel geeft u de Stuurgroep RES NHZ de opdracht om dit uitvoeringsprogramma op te stellen, waarvoor na de zomer 2021 input wordt opgehaald bij de volksvertegenwoordigers. Besluitvorming vindt eind 2021 plaats. Afhankelijk van de vorm en inhoud is dit een college- of raadsbesluit.

Zoals eerder aangegeven zet Amstelveen met name in op het opwekken van duurzame energie op daken en parkeerterreinen. De kaders daarvoor zijn vastgelegd in de "visie op zonne-energie" (raadsbesluit 23 september 2020). Naar aanleiding van een raadsmotie is op 2 maart jongstleden de versnellingsaanpak zon op dak en parkeerterreinen vastgesteld. De uitvoering van deze aanpak is inmiddels opgestart.

Kanttekeningen

De precieze haalbaarheid, wenselijkheid en invulling van de zoekgebieden worden de komende jaren verder onderzocht. Hierdoor kunnen zoekgebieden nog worden aangepast of zelfs afvallen. De praktijk zal uitwijzen welke zoekgebieden haalbaar zijn. Daarom wordt de RES elke twee jaar geëvalueerd en geactualiseerd. De provincie Noord-Holland heeft een regierol in het bijhouden van de data, ter ondersteuning van de monitoring van de voortgang van de uitvoering. Samenwerkingsafspraken over data en monitoring worden uitgewerkt in het regionale uitvoeringsprogramma.

Financiën

Het budget voor het regionale RES-proces en de ondersteuning door de programmaorganisatie RES NHZ is tot de RES 1.0 geborgd door een landelijke en provinciale bijdrage voor de periode 2019, 2020 en de eerste helft van 2021. Nu de RES 1.0 de besluitvormingsprocedure ingaat, loopt de bestaande opdracht van de huidige programmaorganisatie af. In de periode tussen 9 juli 2021

(opleveren RES 1.0) en begin 2022 (duidelijkheid over rijksbijdrage voor continuering RES-proces) gaat het werk aan de RES door. Ondersteuning vanuit het programma is ook in deze periode gewenst. Daarvoor wordt samen met de provincie een overbruggingsplan voor de activiteiten in 2021 opgesteld.

Voor de uitvoering van de RES zijn vooral de gemeenten aan zet (onder andere borging in (omgevings-)beleid, vergunningverlening, lokale initiatieven faciliteren). Dit vraagt extra middelen en capaciteit. De extra uitvoeringslasten van het Klimaatakkoord (waar de RES een onderdeel van is) voor gemeenten komen landelijk neer op circa € 600 miljoen per jaar. Een besluit over een rijksbijdrage hiervoor is aan het nieuwe kabinet en wordt niet eerder dan in de tweede helft van 2021 verwacht.

Een besluit over de inrichting van de uitvoeringsorganisatie RES is afhankelijke het ter beschikking komen van de rijksbijdrage.

Communicatie

De communicatie rond de concept RES vindt zoveel mogelijk plaats in regionaal verband.

Procedure

De RES 1.0 wordt uiterlijk op 9 juli 2021, samen met eventuele moties en amendementen, door de Stuurgroep RES NHZ aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving voor doorrekening.

De in de RES 1.0 gemaakte afspraken worden, met inachtneming van mogelijk ingediende moties en/of amendementen, uitgewerkt en vastgesteld in de uitvoeringsinstrumenten van het gemeentelijk omgevingsbeleid, zoals de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de omgevingsvergunning(en). Er wordt toegewerkt naar haalbare projecten met draagvlak en vergunningverlening uiterlijk in 2025.

Bijlagen

Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid 1.0.
Net impactanalyse Regionale Energie Strategie Noord-Holland Zuid 1.0.

De secretaris, De voorzitter,

Bert Winthorst Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. De RES 1.0 van de energieregio Noord-Holland Zuid, voor zover deze betrekking heeft op het grondgebied van gemeente Amstelveen, vast te stellen en;
2. de RES 1.0 als resultaat uit het regionale proces ook namens gemeente Amstelveen wordt aangeboden aan het Nationaal Programma RES.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 2 juni 2021

De griffier,

Debby de Heus

De voorzitter,

Tjapko Poppens